

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 62.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közzétek.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Meghívó.

Alulírott kérem a vármegyei törvényhatósági bizottság függetlenségi- és 48-as párti tagjait, hogy január hó 2-án délelőtt fél 9 órakor a III. kerületi függetlenségi- és 48-as olvasó körben a megyei közgyűlés tárgyaitak előkészítése végett mulhatatlanul megjelenni sziveskedjenek.

Justh Gyula.

Megyegyülés előtt.

Makó, dec. 29.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága mindjárt az újév első napját követő másodikon, kedden tartja az 1912-iki első évnegyedes közgyűlést.

A gyűlés érdekesnek ígérkezik annyiban, amennyiben a megüresedett választmányi és bizottsági tagsági helyeket most tölti be a törvényhatóság. Már pedig, ha választás van, ez a legtöbb bizottsági tagot szokott összehozni a közgyűlésen.

Fontos és kevésbé fontos bizottsági helyek várnak betöltésére. Különösen a fontosabbaknál nagyon sokat jelent, ha a választásnál úgy jár el a törvényhatóság, amint ez az ilyen autonómikus és erkölcsi testületnél illik.

A törvényes formák betartásával odavaló férfiakat kell beválasztani minden bizottságba.

A tehetség és tudás lehet csak az egyedüli szempont, mely a választásnál a szavazatokat irányítja egyik vagy a másik jelölt felé. Minden más szempont, amelyet mégis szerepeltetnének, mellékes s - kicsinyes.

A szavazatok leadásának s az ezek által való választásnak egyedül csak azt a célt kell szolgálnia, melyet a törvény a választandó bizottságok működése által elérni akar. Már pedig mindez a bizottság a közérdeknek, a közügyeknek pontos, lelkiismeretes, becsületes intézésére van hivatva.

A közügyek ilyen intézése pedig csakis olyan bizottságtól várható sikerrel, amelynek tagjai a közügyek iránt való igaz komolyságuk s e mellett tenetségük és tudásuk állítanak be bizottsági tagokul, nem pedig akiket holmi komaság s pajtáskodás, vagyoni tekintély vagy politikai elfogultság avat minden belső tartalom nélküli bizottsági tagokká.

Hiszen, hogy csak a legfontosabb bizottságot, a közigazgatási bizottságot említsük, a vármegyének ez olyan külön szerve, mely nemcsak a közigazgatás általános menetébe foly be döntőleg, hanem sokszor fontos közjogi és nagyon sokszor magánjogi igények fölött bíróságként - rendes juris dictionával - lép fel a törvénnyel fogva. A mellett hát, hogy e bizottság tagjainak általános ismerettel s helyes élet tapasztalattal kell bírniok, nélkülözhetlen e tagoknál a jogi érzék és törvénytudás is. Hiszen e bizottság előtt néha olyan jogi kérdések merülnek fel, melyek próbára tennék még a szakbírók érzékét és tudását is.

Csodálatosnak tartottuk mindig eddig is, hogy éppen e bizottságban foglaltak legtöbbször helyet a merőben - laikusok közül, akik azután egy-egy fontos kérdés vitásánál nem szerepelhettek másként, mint igazán csak - *előkező idegenek*. Ezek aztán nemcsak hogy nem használhattak, hanem inkább csak ártottak az ügy szakszerű, helyes elbíráhatásának és - eldöntésének.

Avagy az igazoló választmány tagjai is miként *bíráskodhatnának* a választások fölött, ha egy választási törvényeket nem is ismerhetik sem külső alakjukban, sem belső intenciójukban.

Épp így a többi bizottságoknál is. Amelynek munkája tagjaitól szakértelmet kíván, meg kell lennie, hogy a bizottságban *többségben* legyenek a szakértő tagok. Természetesen, laikusoknak is kell benn helyet foglalniok, akik meg természetes, józan gondolkozásukkal s egészséges tapasztalataikkal - szükséges, hogy - segítségére legyenek a szakértő tagoknak a konkrét ügyek elintézésénél.

Kellene, hogy ezek az elvek legyenek irányadók a keddi törvényhatósági választásoknál. Gondolnók kellene a törvényhatósági bizottsági tagoknak, akik választásnak, hogy *nagy felelősség van abban a szavazatban, amit ott leadnak*.

A bizottsági tagokat választó vármegyei közönség azért küldi be választottjait a törvényhatósági bizottságba, hogy e közönség ügye akár a törvényhatósági bizottságban, akár egyes bizottságaiban a lehető legjobban legyen elintézve. Már pedig ezt csakis úgy lehet elérni, hogy ha ez ügyeket a leginkább arra hivatottak intézik el. Az

ügyeknek a bizottságokban való elintézőit pedig a törvényhatósági bizottsági tagok választják. A fokozatos felelősségnek tehát e tagokon fekszik a legsúlyosabbja.

Jó lenne, ha gondolnának minderre azok is, akik a szavazatokat szeretik és szokták is irányítani.

kp.

A delegáció ülése.

Apponyi a hadügyminiszter ellen.

- Express tudósítás. -

Budapest, dec. 29.

A delegáció mai teljes ülését Láng Lajos elnök pontban tíz órakor nyitotta meg.

Pap Géza előadó előterjesztette a négy hónapos provizóriumról szóló jelentést. A négyes albizottság - ugymond - nagy megnyugvással fogadta a külügyminiszter előterjesztéseit és lelkesedéssel osztja a békepolitika elvét. De épp ilyen lelkesedéssel fog a magyar törvényhozás hozzájárulni ahhoz, hogy a jogaink megvédéséhez szükséges eszközöket fejlesszük.

Gróf Apponyi Albert szólt fel ezután. A közös indemnitás beterjesztése - ugymond - tulajdonképpen felesleges, mert a magyar országgyűlés már úgy is megszavazott indemnitást a kormánynak és ebben már benne vannak a közös kiadások is. A mi a külügyminiszter beszédét illeti, ő is osztja az előadó nézetét és nemzeti érdekeknek tartja, hogy egyhangulag nyilatkozzék meg a magyar közvélemény a békepolitika érdekében. A mi azonban a külügyminiszternek és a hadügyminiszternek a véderőjavaslatokról tett nyilatkozatait illeti, azokra nézve elsősorban az a megjegyzése, hogy a *véderőreformról nem a delegációban van helye a vitának*, hanem e javaslatokat a magyar kormánynak kell képviselnie a magyar képviselőházban.

Ezzel a fentartással reflektál a hadügyminiszter fejtegetéseire. Nem volt szerencés gondolat, hogy a hadügyminiszter feketének festette a hadsereg állapotát. Téves az, hogy az annexió idején a felelős tényezők, akik az ország politikáját akkor irányították, csak valaha is gondoltak volna megfontolásaiknál arra, hogy hadseregünk nem harcképes. *Még ellenségeink sem*

vádoltak bennünket azzal, hogy gyengék voltunk.

Egyébként a hadügyminiszter úgy beszélt, mintha bennünket kapacitáinai kellene a véderő fejlesztése érdekében. Holott a magyar közvélemény nagyon jól tudja, hogy a véderőt fejleszteni kell és hajlandó is az áldozatokra. A véderő fejlesztésének legfőbb akadálya mégis az, hogy az ország a katonai erőfeszítést aránytalanul tartja gazdasági erejéhez képest.

Hozzájárul ehhez az, hogy még a most kívánt áldozat sincs megszavazva és máris nyitlan vagy burkoltan, de kibontakoznak újabb szükségletek körvonalai és újabb áldozatokra kell elkészülni lennünk. Nem volt helyes, hogy a hadügyminiszter ezt fejtegette, és ezzel nem is tett jó szolgálatot a véderőtörvény ügyének.

Apponyi e nyilatkozatánál a kormánypárt nagy része tüntetően helyeselt, az ellenzéki delegátusok pedig zajosan ünnepelték Apponyit.

A második akadálya a véderő fejlesztésének, - folytatta Apponyi - hogy nem teljesítik az ország nemzeti követeléseit és a véderőt nem illeszlik be a nemzeti állam keretébe. Az indemnitást ennek következtében nem szavazza meg.

Báró Burján közös pénzügyminiszter szólt fel ezután és igazolta a kormány eljárását az indemnitás beterjesztése ügyében.

Miklós Ödön határozati javaslatot nyújt be, a melyben a delegáció kifejezik a hármasszövetséghez való tántoríthatatlan ragaszkodást és bizalmat szavaz gróf Aehrenthal külügyminiszternek a béke fentartására irányuló politikájáért.

Holló Lajos szólt fel ezután. Azt fejtegette, hogy a delegáció nem illetékes provizórium megszavazására.

- A Justh-párt újéve. Az országos függetlenségi és 48-as párt, miként a múlt évben, az idén is a párt valamennyi tagja által aláírt táviratban fogja üdvözölni Justh Gyulát, a párt elnökét. Justh Gyula az újév alkalmából nem lesz Budapesten, miután tegnap reggel már elutazott tornyai birtokára és Csanádvármegyének január 2-án tartandó törvényhatósági bizottsági ülésén szándékozik résztvenni. Justh Gyula a jövő hét végén tér vissza a fővárosba.

Megérkezett a
Győri testvérek

ujjonnan szervezett női zenekara.

Szombaton este 8 órától, vasárnap és hétfőn délután 3 órától kezdve a
„KORONA“-étteremben

hangversenyeznek.

Színház után
disznótor.

Friss vacsora!

Ujév előtt.

Makó, dec. 29.

Alig pár nap választ el bennünket attól az órától, amelyben bucsut mondva egy letűnt esztendőnek, átlépünk az új esztendőbe. Nemsokára látni fogjuk a görnyedő postásokat, amint cipelik a sok jókívánatot s hallani fogjuk, amint az emberek hangosan kívánják egymásnak a „boldog újévet!”

Régi szokás, de szép szokás, hogy embertársainknak az újév kezdetén boldogságot kívánunk. Ujabbban azonban kissé elfajult az a mód, amelylyel ezt a jókívánást felebarátainkhoz juttatjuk. Ma már nem keressük fel őket személyesen otthonukban, hanem még szomszédunknak is levélben vagy képes levelező-lapon gratulálunk.

Gsak azok tudnók pontosan megmondani, akik a jókívánásnak ezt a divatos módját üzik, hogy mennyibe kerül nekik évenként a boldog újév kívánása. De azt mi is tudjuk, hogy sokba. Rengeteg pénzt adnak ki levelekre, levelező-lapokra s bélyegekre. Rengeteg dolgot zúdítanak a szegény postások nyakába. S ugyan — valljuk be őszintén — lett-e azért akármelyik embertársunknak is boldogabb újéve? Boldogabbá tette-e a jókívánó levél?

Bajosán. Hiába a levél, hiába a jókívánat. A boldogtalanságon ilyen eszközökkel nem igen lehet segíteni.

Viszont gondoljuk meg, hány nyomorgó családon segíthetnénk, hány üres, korgó gyomrot elégíthetnénk ki, hány meztelen gyermeket ruházhatnánk fel, ha a jókívánatokra költött pénzt összegyűjtetnénk?

Sokat, igen sokat.

Ujév előtt állunk. Még senki sem küldötte el a jókívánatokkal terhelt leveleket. Nem késő tehát, hogy az erre szánt összeget hasznosabb formában fordítsuk embertársaink boldogítására. Még nem késő, hogy igazán ne csak kívánjunk, de csináljunk is „boldog újévet” különösen azoknak, akik arra nagyon is rá vannak szorulva.

Ne küldögessünk tehát gratulációkat, hanem az erre előirányzott összeget fordítsuk jótékony célra. Szívesen fogad lapunk bármily összeget, még a legcsekélyebbet is, amelylyel valaki az újévi jókívánatokat óhajta megváltani. Szívesen közzé is tesszük azok neveit, akik hozzánk az összeget beküldik. A beküldött adományt pedig át fogjuk adni annak, akinek vagy akinek számára volt. Ha pedig valaki nem jelölné meg a célt, amelyre az összeget fordítani kívánja, abban az esetben a városi tisztviselők nyugdíjalapjának fogjuk azt átadni.

Hisszük és reméljük, hogy megértő és érző lelkekre találunk. Álljunk össze, szakítsunk a sablonos szokásokkal, hogy egyszer már igazában ne csak kívánjunk, de csináljunk is „boldog újévet.”

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégénél.

A szerelem halottja.

Öngyilkos orvostanhallgató.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 29.

Fekete estélyi ruhában, haldokolva találták tegnap Beles Aurél huszonnégy éves orvostanhallgatót, Beles János aradi közjegyző fiát Budapesten Fe enc-köruti lakásán. A fiatal orvostanhallgató eddig ismeretlen okból mérget ivott.

Az öngyilkosságot a lakás takarítónője vette észre, aki egy esti lép munkatársának a következőket mondta el:

Reggel kilenc órakor találtam meg Beles urat. Egy vidéki rokonom látogatott meg, annak akartam megmutatni a lakást. Mikor a vendégszobához értünk, rémülten láttam, hogy a szoba ajtaja belülről be van szögelve. Feltörtem az ajtót, ott találtuk Belest a diványon. Már alig vert a szive. Nem tudom elképzelni, miért lett öngyilkos a fiatal ember. Csendes, szolid fiú volt, csak a legutóbbi időben változott meg. A házmeester beszéli, hogy hetek óta minden nap hajnali három órakor engedte ki a kapun. Hová mehetett ilyen korán, a társai sem tudják. Hétfőn láttam utoljára. Akkor bejött hozzánk, ajándékot hozott kis leányom karácsonyfájára és azt mondta, hogy hazautazik Aradra. Be is csomagolt, elment hazulról és ma reggel megtaláltam egy szobában, ahová nem igen szoktunk benézni. A mentők azt mondták, hogy már tegnap vehette be a mérget. Valószínűleg morfiomot ivott.

A házmeester még megtoldotta a takarítónő szavait:

— Azt hiszem, — mondta, — hogy szerelmes volt a doktor ur. Multkor hajnalban, mikor kiengedtem, megkérdeztem, hogy hová megy ilyen korán.

— Paulához, — mondta.

— Ki az a Paula?

— Hát egy színésznő, — válaszolt és füttyörészve elment.

Beles Aurél apja, Beles János közjegyző fel utazott Pestre. Nem tudja miért akart meghalni a fia. Pénzt bőven adott neki. Jól tanult, nem volt semmi baja. Most karácsony előtt irt neki, hogy jöjjön haza, pénzt is küldött utiköltségre. Legnagyobb csodálkozására a fiú azonban levelet küldött, amelyben azt írta, hogy nem jöhet haza, beteg.

Beles Aurél tegnap este a Szent-István-kórházban meghalt.

A Maros szabályozása

A miniszter Nagylakhoz.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 29.

A marosmenti községeknek különösen a torkolatához közelfekvő csanádvarmegyeieknek állandó panasza van a Maros folyó veszélyessége ellen, amely mindjobban szaggatja különösen a kanyarulatoknál a partjait s e miatt jelentékeny károkat okoz a partmenti birtokosoknak.

Van olyan is, kinek tíz év leforgása alatt keskeny földesik maradt meg partmenti birtokából, a többit észrevétlenül elmosta a Maros.

A partmentési munkálatok az utóbbi időben ugyan nagyobb erővel indul-

tak meg, de mégsem azzal az eredménnyel, ahogy kívánatos volna. A Maros folyó szabályozása nagyon lassan halad előre s eddig is a községek úgy védekeznek, ahogy tudnak.

Nagylak község a földmivelésügyi minisztériumhoz fordult, hogy a folyammérnöki hivatal által kidolgozott tervek alapján foganatosítandó munkálatok költségeit vállalja magára.

A napokban érkezett le a minisztérium tagadó leirata. A minisztérium nem hajlandó belemenni részleges szabályozásba. Pár év múlva a szabályozási munkálat el fogja érni Nagylak községet is s ha a részleges szabályozás nem fog beleilleszkedni a nagy szabályozási munkába, annak összes reáfordított költsége a füstbe ment.

Még a legegyszerűbb terv végrehajtása is, a melyet az aradi kir. folyammérnöki hivatal Nagylak község részére kidolgozott, ami rőzsepokrócok stb. alkalmazásából áll, 58.000-koronát igényel. Ily jelentékeny kiadást a miniszter nem hajlandó a tárcája terhére elvállalni, a mikor a végzett munka pár év múlva esetleg teljesen hiábavalóvá válik.

A község most saját költségére lesz kénytelen a feltétlenül szükséges munkálatokat elvégezni.

A kínai császárság vége.

London, december 29.

Idevaló lapoknak táviratozzák Pekingből: A főváros lakosságának hangulata hirtelen megváltozott arra a hírre, hogy a Shanghaiban ülésező békéltető bizottság, a melyre a császári kormány is bizalmi férfiakat küldött, dr. Sun-Yat-Sent kikiáltotta a köztársaság elnökévé. Általános lett a rémület a fővárosban és a nép egyszerűiben elfordult a mandzsu dinasztától.

Mikor ez a rémhír Shanghaiból megjött, a császári palotában tanácskozásra gyűlt a mandzsu uralkodó-család; az özvegy császárné, Juansikkait is a palotába rendelte Fölvetődött az a terv, hogy ketté kell osztani a birodalmat: az északi tartományok maradjanak császárság, a déliek pedig alakuljanak át köztársasággá. Az özvegy császárné azt kívánta Juansikkaitól, hogy kínálja meg ezzel az egyezségiessel a shanghaji forradalmi bizottságot. A mandzsu hercegek hevesen tiltakoztak, de felháborodásuk akkor hágott tetőpontra, mikor Juansikkait terjesztette elő tervét. Leplezetlenül megmondta az özvegy császárnénak, hogy a küzdelem reménytelen, a forradalmárok felülkerekedtek, mert az allampénztár üres, nincs miből fizetni a dinasztiahoz hű csapatokat s nincs remény, hogy külföldi állampénzesült lehessen szerezni. A forradalmi katonaság is fagyottan van a pénznek, ha tehát a császári család feláldozza magánvagyonát, a mi harminc millió taelre rug, a császárság még megmenthető. Egyedül Csing herceg helyeselte Juansikkait tervét, Yulang és Csai Tao hercegek ellenben letorkolták Juansikkait, sőt meggyanúsították azzal, hogy a forradalmárokhoz pártolt át.

Az izgatott családi tanácskozás után Juansikkait lemondott a diktátorságról, a melylyel az özvegy császárné felruházta s kijelentette, hogy elutazik.

A császári család már tegnap előkészületeket tett, hogy elmenekül Pekingből.

Aki

italmérési üzletet

esetleg

házval együtt

szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptára. December 30. Szombat. Római kath. Anizia, Dávid. Gör. kath. December 17. Dániel pr. — Nap két 7 óra 50 perckor, nyugszik 4 óra 15 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó és jobbára szeles idő várható. — Sürgönyprognózis: Változó, szeles, hűvösebb idő várható. Déli hőmérséklet: 6-0 fok Celsius.

December 31: A társadalmi-egyesület szilveszter-estéje a Korona emeletén levő saját helyiségében.

December 31: Az „Egyesült makói hagyma és zöldségtermelő kertészek értékesítő szövetkezete” bálja (hagymás bál) az Erdeky-féle táncteremben.

— Az állandó választmány ülése. Csanádvarmegye állandó választmányára ma délelőtt Hervay István alispán elnökléte alatt ülést tartott és előkészítette a kedden tartandó megyei közgyűlés tárgyait.

— Választások az izraelita egyházban. A makói izraelita egyház előjáróságát, mint azt megirtuk, vasárnap délelőtt 10—12 óráig választják meg Dallos Sándor dr. elnöklésével.

— Állami tisztviselők pótléka. Fancsova városa ma átiratot küldött Csanádvarmegye törvényhatóságához, amelyben azt kéri, hogy az állami tisztviselők és alkalmazottak drágasági és családi pótlékának engedélyezése érdekében benyújtott országos központi fölterjesztéshez csatlakozzék.

— Az újévi ajándékok beszüntetése. Eddig az volt szokásban, hogy a kereskedők újévi ajándék címén bevőknek kisebb-nagyobb mennyiségű áruikkal küldtek el. Az üzletkebe bebukkanó „boldog újévet” kívánó közönségnek is juttattak üzleti áruikkal egy kevés morzsát. Az „Omke” makói fiókja kimondotta, hogy a makói kereskedők az idén nem adnak semmiféle újévi ajándékot. Egyben kimondották, hogy az újévi ajándékok pénzbeli értékét valami jótékony célra ajánlják fel. Így tettek a helybeli gyógyszerészek is, kik újévi ajándék címén 100 koronát ajánlottak fel a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára.

— A nyilvánosság kizárása. Battonya község képviselőtestülete elhatározta, hogy 70 ezer korona költséggel aszfalt-járdát épített. Erre nézve azonban pályázatott nem hirdetett hanem a magyar aszfalt részvénytársaságot bízta meg az aszfalt-járda készítésével. Battonya ezt a határozatot jóváhagyás végett a megyei közgyűléshez terjesztette be. Mint-hogy azonban a munkálat kiadása szabálytalanul a nyilvános árlejtés kizárásával történt, az állandó választmány nem terjeszti az ügyet a közgyűlés elé.

— Eltiltották a nők éjjeli munkáját. „Budapesti Közlöny” mai számában jelent meg a kereskedelemügyi miniszter 7143 számú rendelete, amely az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló 1911. évi XI. törvényeikk végrehajtásánál a követendő eljárást szabályozza. A rendelet 38 paragrafusból áll. A rendelet elsőben pontosan körülírja, kik tekintendők munkásoknak, kikre van tehát érvényben a törvény. Az üzemben alkalmazott nőmunkásokat ezek szerint este 10 órától reggel 5 óráig tilos foglalkoztatni és legalább 11 órai, megszakítás nélkül tartó éjjeli munkaszünetet kell adni nekik. Évszakok befolyásának kitett üzemekben ez a munkaszünet lehet egy órával kevesebb is. A többi üzemnél a munkaszünet egy órával való megrövidi-

tése egy év alatt hatvan esetben engedélyezhető. A rendelet pontosan körülírja ezután, melyek azok az esetek, amelyekben a munkaszünet megrövidítését engedélyezni lehet és milyen a mód, amelyen az iparhatóságtól az engedélyt kérni kell. A rendelet a felügyelet mikéntjéről intézkedik ezután és megállapítja a kihágási ügyekben illetékes hatóságokat. A rendelet 1912 január 1-én lép hatályba.

— **Sárosak a járdák.** Most, hogy a hó leesett és részben el is olvadt, ugyancsak megszaporodott a járdákon a sár. Ezt a háztulajdonosoknak volna kötelessége eltakarítani. Ma, ugyálszik, hogy a heti piac igen elfoglalta a háztulajdonosokat, mert ezen kötelezettségeiknek csak igen kevesen tettek eleget. De nemcsak a háztulajdonosok követtek el a járda tisztítás terén mulasztást, hanem maga a város is. A városnak ugyanis kötelessége volna az átjárókat tisztítani, de azok ma egész nap olyan sárosak voltak, hogy az ember nyakig járt a sárban. Igaz ugyan, hogy délután 1 órakor megjelentek söprűkkel vállalkon a szegénymenházi ápolak. Ezek azonban az ő söprűjükkel nem sokat értek el a sártisztítás terén. Különben is a seprő nem valami alkalmas eszköz a sártisztításra, aztán meg vannak a városnak hónapszámosai, kik erre a célra alkalmas eszközökkel vannak ellátva, így inkább őket kellene arra rászorítani, hogy az átjárókról a sárt eltakarítsák.

— **Szolgák jutalmazása.** *Gorcsa* János és *Molnár* Sándor a makói állami elemi iskolák szolgálói november hó folyamán drágasági pótlék folyósításáért folyamodtak a vallás és közoktatásiügyi miniszterhez. A miniszter meghallgatta a két szolga kérését, melyet az igazgató is melegen ajánlott a miniszter figyelmébe és nem drágasági pótléket folyósított a két szolgának, hanem fizetésüket 100—100 koronával emelte.

— **Ménlovak bejelentése.** Azok a gazdálkodók, kik köztenyésztésre szánt méneiket bejelenteni eddig elmulasztották, azokat 1912 évi január hó 10-ig jelenthetik be. *Pákh* Kálmán városi gazdasági szaktanácsosnál. Későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

— **Vesztett kutya garázdálkodása.** A dái tanyákon néhány napon át egy vesztett kutya kóborolt és több tulajdonosnak a kutyáját és más jószágát megmarta. A vesztett kutyát még ezideig nem sikerült agyonütni. A hatóság intézkedett a dái tanyák között levő kutyák vesztég zár alá helyezéséről.

Tisztelettel értesítem a tánc kedvelő ifjuságot, hogy az új táncanfolyamomat 1912. január hó 10-én megkezdem, amelyre beiratkozni már lehet Barcsay-utcai házamban. Érdeky József okl. táncitanító.

(x) **Melyik a legkitünőbb magyar élelapp?** Nevetni fog, — (tudniillik, ha elolvassa) — a *Fidibusz*. Romek szöveg! Pompás képek. És mesésen olcsó! Egy szám 6 krajcár. A *Fidibusz* előfizetési ára: egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 fillér egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 12.

(x) **Minden jókedvű ember asztalán** kell, hogy ott legyenek a *Fidibusz* eddig megjelent évfolyamai díszkötésben. Egy—egy évfolyam ára 5 korona. Aki az 1905—6., 1907., 1908 1909 és 1910-és évfolyamokat egyszerre rendel meg, 25 százalékos engedményben részesül. Megrendelhető a *Fidibusz* kiadóhivatalában Budapest Rökk Szilárd-utca 12.

(x) **A Nap a magyar újságírás szenzációja** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy *A Nap* a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: *Braun* Sándor. Felelős szerkesztő: *Haesak* Géza. Munkatársai: a magyar újságírás kitünőségei. Példányszáma amerikai újságsiker: 155 000 példány naponként. **Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ár: egy évre 16 korona, fél évre 8, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Napra!**

A király mint násznagy.

A rendőrbiztos aranylakodalmá.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 29.

Vidákovics Tamás szabadkai rendőrbiztos mostanában ünnepelte házasságának ötvenéves évfordulóját. A rendőrbiztos két hónappal az aranylakodalmi előtt Bécsbe utazott és kihallgatásra jelentkezett a kabinetirodában. Ott azt az értesítést kapta, hogy a király ez időtájt nem ad nyilvános audienciát és ezért felszólították, hogy kívánságát írásban terjessze elő.

Vidákovics erre kérvényt intézett a kabinetirodához, melyben a multban szerzett nagy érdemeire való tekintettel arra kerte a királyt, hogy aranylakodalmán vállalja el a násznagyi tisztet. Elmondotta rendre a felségfolyamodványban, hogy ő volt az a rendőrbiztos, aki 1884-ben a Bácska egyik leghíresebb betyárját, *Markbasa* Pétert a szabadkai tanyákon elfogta. A haramia többbedmagával keményen védekezett és a csendőrök golyójának áldozatul is esett. Még életben volt, amikor elfogták, de a kórházban nemsokára meghalt.

Másik híres esetét is leírta a rendőrbiztos, amikor tudniillik a Központi-szálloda kávéházában duhajkodó debreceni királyi ügyészt — a nevét is megírta — éjszakánként idején bekísérte a fogházba és ott lecsukatta.

Vidákovics most kapta meg a kabinetirodából a választ, a melynek első részéért, hogy tudniillik a király a násznagyságot nem fogadja el, talán megvigasztalja a levél második része, amely úgy szól, hogy a király 100 koronát küld neki az aranylakodalmi költségeire.

A Korona depó

(222) a közlő

ujévi ünnepre

ajánlja jó minőségű italait, hol a legjobb

hegyi és homoki borok

utcai ki- **36 krajcárért**

mérésre kaphatók. Nagyobb vételeknél árkedvezmény.

Vidékre 50 literen felül 26 krajcár literje.

A pálinkák árai dacára az ujszeszadó törvénynek, utcai kimérésre egyáltalában nem változtak.

Finom Jamaicai tea-pum 1²⁰ kr. literje. Mindennap friss Baksör kapható.

NYILT-TÉR. *)

Köszönet nyilvánítás.

Bódi Ferenc édes atyánk elhunytá alkalmával, fogadják az elhunyt végtisztességén megjelentek ösmerősök, jóbarátok, rokonok hálás köszönetünket.

Bódi család.

(*) E rovat alatt közlöttékért nem állval felelősséget a szerk.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ó** maga. (130)

XIII.

A katasztrófa.

Nos, egy felségesen szép napon ismét hajót pilantottunk meg amint egész lassan keresztül haladt a tengeröblön néhány mérföldnyi távolságban. Adta volna az isten hogy sohase láttuk volna! Mint rendesen, most is vad izgatottság dűhe szállott meg bennünket s a lányok ide-oda futkostak mint az örültek.

Természetesen feltettem magamban, hogy ha csak lehet feltartóztatom a hajót s a lányok legott kijelentették, hogy ők is velem jönnek. Én komolyan lebeszéltem igekeztem róla őket, de keservesen sirtak s könyörögtek, hogy vigyem őket magammal. Ellenállhatlan vágy szállotta meg őket, hogy tengerre szálljanak az a vágy talán mely eltölti a kalitba zárt madarat, hogy bár bőven táplálják és szeliden bannak velök mégis elvágyakozzék minden legkisebb habozás nélkül, mihelyt alkalom kínálkozik rá.

Határozott jobb meggyőződésem dacára engedtem őket jönni. Minden pillanat drága, minden ellenvetés hasztalan volt. Mig *Yamba* rendbe hozta a csónakot, én az egyik csapat benszülőttől a másikhoz futkostam hízelegve, ígérgetve, könyörögve. Elmondtam nekik, hogy ők gyorsabban evezhetnek a tutajaikon, mint én az én csónakomon s megígérttem nekik, hogy ha a hajóra jutok, ajándékokat fogok nekik küldeni a fehér emberek földéről, baltákat, késeket, tarka-barka ruhákat és pompás ékszereket.

De hát ilyen ígéretek nélkül is a legnagyobb készséggel nyujtottak segítséget és hihetetlenül rövid idő alatt legalább husz catarman, mindegyik egy-két emberrel a hátán indult el velem a partról s tartott egyenesen a hajónak.

Most látom be, hogy kétségen kívül nagyon fenyegető látszatot keltettünk a hajó személyzetében, amint a napban fürdő tengeren előre ujeztünk, versengve egymással, ujjongva s örülteként gesztikulálva.

A hajó népe természetesen azt hitte, hogy egy vad hajóraj támadja meg őket. A pillanat izgatottsága közepette én azonban erre nem is gondoltam.

Ha otthon hagyom hűséges feketéimet, minden pompásan ment volna, *Yamba* és én a tutajok élén tartottuk a csónakot s mi értünk legelőbb a hajó közelébe.

Amint közeledtünk, a lányok izgatottságát kin volt nézni. Alig birtak uralkodni magukon az magukon az örömtől s erőnek erejével tudtam csak meggátolni őket, hogy fel ne álljanak a törékeny járműben; csak a karjaikkal hadonáztak tehát örülten és rekedre kiabáltak magukat.

(Folyt. köv.)

Névjegyeket, báli meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Szilveszter napján nagy táncmulatság

Érdeky József Barcsay utcai vendéglőjének összes helyiségeiben.

Ertesítés!

Naponta friss, eredeti kőbányai gyári töltésű MALÁTA-SÖR kapható Iritz Sámuel öz. cégénél.

Két jó fiut kovács tanoncnak azonnal fölveszek.

Tarjányi Mihály
Zrinyi-utca 2. szám.

Hegyi- és homoki újborok

50 literen felüli vételnél
26 krajcár literje,
 helyben
32 krajcár,
 kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.
 Mindennemű kiváló minőségű

ó-borok,
pálinkák, likörök és
tea-rumok

kedvező árban kaphatók
 Iritz Sámuel özv. cégénél
 Valódiságot szavatosságot vállal acég.

Lapkihordó-fiuk

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Az „**ÓRANGYAL**”
 disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a leggyorsabbtól a legdiszesebbig — a mai modern kor és ízlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölgyfa kereszték és fejfák a legolcsóbb árban szerezhetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161 özv. Gyurik Lajosné,
 Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

Olcsón vásárolhat az ünnepekre!

ha fűszer áruit, rumok, theák, cognacok, fűgék, friss pörkölésű kávék és mindennemű esemege-dolgait

Kovács Károly ujonnan felszerelt fűszer-és esemege kereskedésében szerzi be. — Üzlete a szegedi- és Kálvin-utca sarkán, Glück-féle ház.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérteni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar

a **Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpönyékek, felülről különlegességek. o o

Mértékszerűtlen rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

☛ **Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!** ☛

Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.
 Keresztelő párnák, fejkötők és hímzet, pique paplanok.
 Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(141) Szőrmeárúk,
 boák, muffok a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig.
 Legújabb divatu

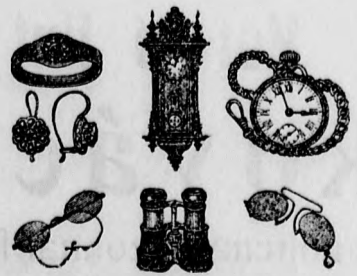
női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legújabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Fötér, (az Otthon kávéház mellett)

Rendkívül olcsó ujévi áruk!

Brilliant és arany ékszerek óriási választékban. Ezüst dísz tárgyak és evőkészletek. Nagy óra raktár. Arany-, ezüst-, acél órák. Inga órák minden faconban.

VIDOR MANÓ órás- és ékszerésznél Makó, (Fötér.)
 Rendkívül olcsó ujévi áruk!

Lapkihordó-fiuk felvétetnek!

Vegye meg!

Egy példány 2 krajcár.

Mindenütt kapható

A NAP

Főszerkesztő: Braun Sándor.
 Felelős szerkesztő: Hacsak Géza.

Egy szám 2 krajcár.

A NAP

A NAP

a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyellenlű és kérélhetetlen szöszölője. Kormányüldözés, jogfosztó terrorizmus nem akadályozhatja meg kérélhetetlen harcában a magyar nemzet szent jogaiért. Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot!
!! Tessék előfizetni !!

A NAP

Hirdessen!

155.000 példány naponkint.

Fizessen elő!

Előfizetési ár:
 Egy évre 16 K Negyedévre 4 K
 Félévre 8 K Egy óra 1.40 K
 Egy szám 2 krajcár

A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szög 50 f. 20 „ 90 f. 40 „ 1.70 K.

MI A

FIDIBUSZ?

- 1. A legkitünőbb) magyar
- 2. A legvidámabb) élclap
- 3. A legolcsóbb)

Páratlanul népszerű! Mesés képek! Rendkívül olcsó!
 Eg. szám ára: 6 krajcár.

Előfizetési ára:

Egy évre K 6 -
 Félévre K 3. -
 Negyedévre K 1.50
 Egy hónapra K - .50

A NAP ujságvállalat kiadóhivatala.

Budapest, VIII. Rökk Szilárd-u. 12.

Kérjen mutatványszámot!

A FIDIBUSZ 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. évfolyama díszkötésben kapható. Egy-egy kötet ára 5 KORONA. Mind az öt kötet egyszerre való megrendelésénél 25 százalék engedményt adunk.